

Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

EGZAMIN MATURALNY 2011

JĘZYK POLSKI
dla niesłyszących

POZIOM PODSTAWOWY

Kryteria oceniania odpowiedzi

MAJ 2011

CZĘŚĆ I

Odpowiedzi maturzysty mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być zgodny z tekstem. Oceniając pracę maturzysty, należy stosować wskazaną punktację.

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Rozumienie czytanego tekstu <i>Internet – niszczy więzi społeczne, czy je umacnia?</i> (Na podstawie: Edwin Bendyk, <i>Internet. Osobno, ale razem.</i>)

Zadanie 1. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu tekstu
--------------------------	-----------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi

Internet umożliwia np. oglądanie filmów, oglądanie telewizji.

1 p. – za poprawne wypisanie dwóch przykładów z akapitu 1.

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu tekstu
--------------------------	-----------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi

Internet ułatwia komunikację między ludźmi.

1 p. – za poprawne określenie najważniejszej funkcji Internetu

Zadanie 3. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu tekstu; przetworzenie informacji
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi

poczta elektroniczna, komunikatory / Gadu-Gadu, czaty, telefonia internetowa

1 p. – za poprawne wypisanie czterech form komunikowania się za pośrednictwem Internetu

Zadanie 4. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu tekstu; przetworzenie informacji.
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi

czat – rozmowa/pogawędka prowadzona w Internecie

e-mail – wiadomość/list elektroniczny

2 p. – za poprawne objaśnienie dwóch pojęć

1 p. – za poprawne objaśnienie jednego pojęcia

Zadanie 5. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu
--------------------------	----------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi

Putnam twierdzi, że Internet spowodował, że ludzie są mniej aktywni społecznie, mniej osób wstępuje do stowarzyszeń i klubów, oraz że ludzie coraz rzadziej spotykają się w celach towarzyskich.

1 p. – za poprawne określenie trzech zjawisk, które zdaniem Putnama świadczą o rozpadaniu się więzi społecznych w USA

Zadanie 6. (0–1)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie jej do rozwiązania problemu
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi

Ponieważ ukazały tylko część prawdy.

1 p. – za poprawne określenie przyczyny, która spowodowała ocenę badań Putnama jako niewyczerpujących

Zadanie 7. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie zasady kompozycyjnej tekstu
--------------------------	---

1 p. – za poprawne wskazanie hipotezy: B

Zadanie 8. (0–3)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu
--------------------------	----------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi

W wymienionych akapitach jest mowa o spotkaniach towarzyskich, członkostwie w stowarzyszeniach, rodzinnym oglądaniu telewizji, rozmowach telefonicznych, które są tradycyjnymi formami komunikacji społecznej.

3 p. – za wymienienie trzech form komunikacji społecznej

2 p. – za wymienienie dwóch form komunikacji społecznej

1 p. – za poprawne wymienienie jednej formy komunikacji społecznej

Zadanie 9. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odczytanie idei fragmentu tekstu
--------------------------	----------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi

Różnica polega na tym, że radio i telewizja łączyły całe rodziny, a Internet poszczególne osoby.

2 p. – za poprawne określenie różnicy między rolą Internetu a rolą radia i telewizji w komunikacji społecznej

1 p. – za częściowo poprawną odpowiedź, czyli określenie istoty jednej z form komunikacji społecznej – Internetu lub radia i telewizji

Zadanie 10. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odczytanie idei fragmentu tekstu; sformułowanie kontrargumentów
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi

1. Ludzie korzystający z Internetu często są bardziej zaangażowani społecznie niż ludzie niekorzystający z Internetu.
2. Korzystając z Internetu, łatwo można podtrzymać kontakty nawiązane w życiu.

2 p. – za poprawne sformułowanie dwóch kontrargumentów

1 p. – za poprawne sformułowanie jednego kontrargumentu

Zadanie 11. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu; przetworzenie informacji
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi

Jeśli mamy dostęp do Internetu, częściej możemy pisać do znajomych, rozmawiać na Gadu-Gadu a nawet pracować przez Internet, np. wysyłając do redakcji napisany artykuł.

1 p. – za poprawne wymienienie dwóch korzyści, jakie daje posługiwanie się Internetem

Zadanie 12. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu fragmentu; przetworzenie informacji
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi

Coraz częściej ludzie decydują się na małżeństwo z kimś, kogo poznali przez Internet.

1 p. – za poprawne przedstawienie informacji potwierdzającej pogląd, że kontakty internetowe ułatwiają powstawanie związków uczuciowych między ludźmi.

Zadanie 13. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie zasady kompozycyjnej tekstu
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi

Autor powołał się na wyniki badań naukowych, aby jego wypowiedź była bardziej wiarygodna.

1 p. – za logiczne uzasadnienie powołania się na wyniki badań naukowych przez autora artykułu

Zadanie 14. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odczytanie głównej myśli tekstu; uzasadnienie własnego zdania
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi

Odpowiedź: Internet umacnia międzyludzkie więzi, ale także je niszczy.

Argument: Badania wykazały, że za pośrednictwem Internetu można zacieśnić kontakty, np. z rodziną i przyjaciółmi, oraz nawiązać nowe, trwałe znajomości. Z drugiej strony coraz mniej ludzi wstępuje do stowarzyszeń i spotyka się po to, by np. pograć w karty.

2 p. – za poprawne sformułowanie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule artykułu i logiczne jej uzasadnienie

1 p. – za poprawną, chociaż częściową odpowiedź

CZĘŚĆ II

Tworzenie informacji	Napisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu
----------------------	--

Temat 1. Na podstawie fragmentów *Lalki* Bolesława Prusa porównaj dwa mieszkania Ignacego Rzeckiego, a następnie odpowiedz na pytanie, co mówią one o bohaterze. Zwróć uwagę na narrację w obu fragmentach.

I. ROZWINIĘCIE TEMATU

Za rozwinięcie tematu można uzyskać maksymalnie 25 punktów.

1. Wstępne rozpoznanie fragmentów, np.: 2 p.
 - a. stare i nowe/różne mieszkania Rzeckiego,
 - b. Rzecki przeprowadza się po otwarciu nowego sklepu Wokulskiego,
 - c. fragmenty prezentują bohatera,
 - d. opisy mają charakter realistyczny.
2. Opisanie starego mieszkania Rzeckiego i interpretacja opisu, np.: 6 p.

opis

 - a. lokalizacja – pokoik przy sklepie,
 - b. skromne wyposażenie (np.: wypłowiała firanka, stół, kałamarz, piaseczniczka, lichtarze, żelazne łóżko, dubeltówka, pudło z gitarą, kanapa, krzesła, szafa, miednica),
 - c. surowy wystrój (np.: żelazne łóżko, wąska kanapka, mała szafa),
 - d. niezmienny wystrój pokoju – od 25 lat taki sam,
 - e. ciemny i ponury (*podobniejszym do grobu aniżeli do mieszkania*),
interpretacja opisu
 - f. stare, nienowoczesne i nieużywane sprzęty,
 - g. smutny (ciemne barwy, brak słońca, krata w oknie),
 - h. zaniedbany (*ćwierćwiekowa pajęczyna, suknem [...] niegdyś zielonym, dziś tylko poplamionym*),
 - i. brak wygód ułatwiających codzienne czynności życiowe,
 - j. męski charakter pomieszczenia,
 - k. symbolizuje skromne wymagania i trudne warunki życia.
3. Opisanie nowego mieszkania Rzeckiego i interpretacja opisu, np.: 6 p.

opis

 - a. lokalizacja – dwa pokoje przy nowym sklepie,
 - b. stary pokój przeniesiony (w najdrobniejszych szczegółach) z poprzedniego mieszkania,
 - c. bogate wyposażenie salonu (meble obite aksamitem, ceramiczne ozdoby okna, biblioteczka, stoły, książki i albumy),
 - d. bogatsze (nowe sprzęty, kosztowne ozdoby i książki),
interpretacja opisu
 - e. wygodniejsze od starego lokalu,
 - f. ładniejsze, bardziej ozdobione,
 - g. większa przestrzeń życiowa,
 - h. nosi ślady zainteresowań i pasji lokatora,
 - i. salon nie budzi zachwyty mieszkańca, będzie się tu czuł obco,
 - j. drugi pokój jest wyrazem przyzwyczajęń Rzeckiego.

4. Charakterystyka właściciela mieszkań, np.: 6 p.
- stary subiekt oddany pracy w sklepie,
 - ceniący bliskie sąsiedztwo mieszkania z miejscem pracy,
 - nieprzywiązujący wagi do warunków, w jakich żyje,
 - bardzo przywiązany do każdej rzeczy w swoim mieszkaniu; nie lubi zmian,
 - nieceniący wygod, przyzwyczajony do surowych warunków życia,
 - uczuciowy: odczuwa wdzięczność, wzrusza się, rozczula...,
 - niezamożny,
 - skromny,
 - samotny,
 - zainteresowany polityką i historią, o czym świadczą ulubione książki,
 - ceniący Wokulskiego, z którym się przyjaźni.
5. Określenie narracji 2 p.
- we fragmencie I – narracja odautorska, trzecioosobowa,
 - narrator wszechwiedzący,
 - obiektywny,
 - we fragmencie II – narracja personalna (pamiętnikarska), pierwszoosobowa,
 - narrator o ograniczonej wiedzy,
 - subiektywny.
6. Podsumowanie, np.:
- wystrój mieszkania świadczy o cechach jego lokatora; bohater jest tradycjonalistą; charakterystykę bohatera pogłębia zastosowanie narracji pamiętnikarskiej; wnętrza i postaci przedstawione zostały w realistyczny sposób; 3 p.
 - wystrój wnętrza mieszkania świadczy o cechach jego lokatora; charakterystykę Rzeckiego pogłębia wprowadzenie narracji pamiętnikarskiej oraz drugiego bohatera; 2 p.
 - wystrój wnętrza mieszkania świadczy o cechach jego lokatora. 1 p.

Temat 2. O czym myślał i co czuł Cezary Baryka, patrząc na książki w bibliotece w Leńcu?
Odpowiedz na pytanie, interpretując fragment *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego.
Wykorzystaj znajomość losów bohatera.

I. ROZWINIĘCIE TEMATU

Za rozwinięcie tematu można uzyskać maksymalnie 25 punktów.

1. Wstępne rozpoznanie fragmentu, np.: 2 p.
- bohaterowie: Cezary Baryka, Hipolit Wielosławski, Laura Kościeniecka,
 - miejsce akcji: majątek w Leńcu (własność Laury Kościenieckiej),
 - czas akcji: po wojnie polsko-bolszewickiej, Cezary wypoczywa w Nawłoci, u rodziny uratowanego przezeń na wojnie Hipolita,
 - refleksyjno-filozoficzny charakter rozważań Cezarego.
2. Przedstawienie myśli Cezarego, np.: 8 p.
- rozpamiętuje przeszłość,
 - przypomina sobie dom rodzinny, jego wygląd, książki w bibliotece ojca,
 - wspomina straszny los rodziców,
 - uświadamia sobie niesprawiedliwość, jaka spotkała rodziców,
 - rozmyśla o okrucieństwie rewolucji,
 - dostrzega bezsens strat i ofiar,
 - myśli o rewolucji jako upadku cywilizacji i kultury,
 - zastanawia się nad sensem życia, prawami rządzącymi światem,
 - uznaje życie za pomyłkę, nieporozumienie,
 - dostrzega przemijalność, niepewność świata, jego marność,

- k. zastanawia się nad terażniejszością,
l. myśli o własnym losie,
m. rozważa zachowanie, postawy rodziny i znajomych Hipolita,
n. próbuje dociec źródeł „pewności swego”, zadufania rodziny i znajomych Hipolita,
o. ocenia życie mieszkańców Leńca,
p. widzi ich beztroskę (jedyne problem to brak tancerzy na balu),
q. dostrzega iluzję sielskiego życia na wsi.
3. Przedstawienie uczuć Cezarego, np.: 8 p.
- a. tęsknota za rodzicami i rodzinnym domem,
b. poczucie zagubienia w świecie (*Gdzie są książki ojca, gdzie dom...?*),
c. czuje wielką stratę spowodowaną rewolucją,
d. samotność, poczucie obcości (*Obcy jest wszędzie sam*),
e. bezdomność: brak domu, rodziny (*... gdzie dom, gdzie ojciec, gdzie matka?*),
f. bezdomność: brak „zakorzenienia” w ojczyźnie (np. *Jakiś cudzoziemiec między rodakami*),
g. odczucie ciężaru życia, smutek, żal (*Westchnął sam przed sobą nad swoją dolą.*),
h. gniew (*... rzućni są do rowów jak psy!*),
i. ból, gorycz (*...jakiś zablakany pies bez domu, pana i podwórza.*),
j. niepewność (*...wszystko jest niepewne, dorywcze...*),
k. zdziwienie (*Czemu oni są tacy pewni, gdy pewnego na świecie nie ma nic*),
l. rozdrażnienie, irytacja wywołane postawą otoczenia, (*A ci tutaj wszyscy są tak pewni swego. Do licha!*),
m. poczucie bezsensu życia.
4. Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu całej powieści, np.: 4 p.
- a. wspomnienia związane z domem rodzinnym w Baku,
b. losy matki i ojca,
c. rewolucja w Baku,
d. późniejsze losy Cezarego.
5. Podsumowanie, np.:
- myśli i uczucia Cezarego świadczą o tęsknocie za domem rodzinnym, rodzicami, o tym, że rewolucja wycisnęła piętno na życiu bohatera, a także o poszukiwaniu własnej tożsamości i miejsca w życiu; 3 p.
 - myśli i uczucia Cezarego świadczą o tęsknocie za domem rodzinnym, rodzicami oraz o tym, że rewolucja wycisnęła piętno na życiu bohatera; 2 p.
 - myśli i uczucia Cezarego świadczą o tęsknocie za domem rodzinnym, rodzicami **lub** o tym, że rewolucja wycisnęła piętno na życiu bohatera. 1 p.

II. KOMPOZYCJA (maksymalnie 5 punktów)

- praca uporządkowana wewnętrznie według przyjętego kryterium funkcjonalnego wobec tematu, pełna konsekwencja w układzie graficznym; jeżeli uczeń cytuje, to w sposób właściwy i funkcjonalny; 5 p.
- praca zawierająca logicznie, w sposób dostosowany do tematu, a także graficznie wyodrębnione: wstęp, rozwinięcie i zakończenie; 3 p.
- praca zawierająca graficznie lub logicznie wyodrębnione: wstęp, rozwinięcie i zakończenie. 1 p.

III. STYL (maksymalnie 5 punktów: za każdą cechę – 1 punkt)

- sprawne operowanie synonimią leksykalną (bogata leksyka), 1 p.
- jednorodność stylu, 1 p.
- stosowność stylu, 1 p.
- jasność stylu, 1 p.
- obecność elementów funkcjonalnie służących wywodowi. 1 p.

IV. JĘZYK (maksymalnie 15 punktów)

Poprawność gramatyczna (0-7 pkt)

- tekst poprawny gramatycznie (dopuszczalne sporadyczne błędy); 7 p.
- tekst w zasadzie poprawny gramatycznie (dopuszczalne błędy niezakłócające komunikacji); 5 p.
- podstawy zdania prostego i złożonego (dopuszczalne liczne błędy, ale tekst komunikatywny). 3 p.

Poprawność leksykalna (0-4 pkt)

- uczeń posługuje się wyrazami w ich właściwym znaczeniu i poprawnej formie (dopuszczalne sporadyczne błędy); 4 p.
- uczeń posługuje się wyrazami przeważnie w ich właściwym znaczeniu, rzadko je zniekształca; 3 p.
- praca komunikatywna pomimo błędów leksykalnych. 2 p.

Ortografia (0-2 pkt)

- tekst poprawny ortograficznie (dopuszczalne sporadyczne błędy); 2 p.
- tekst w większości poprawny ortograficznie. 1 p.

Interpunkcja (0-2 pkt)

- tekst poprawny interpunkcyjnie (dopuszczalne niewielkie usterki interpunkcyjne); 2 p.
- tekst na ogół poprawny interpunkcyjnie (błędy interpunkcyjne niezakłócające komunikacji). 1 p.

V. SZCZEGÓLNE WALORY PRACY

4 p.